

[Indenrigs- og boligministeren.]

økonomiske vilkår. Man havde den gang i særlig grad øje for forskellen på de tre kommuners borgeres skatteevne, og hovedstadsudligningen blev derfor gennemført som en egentlig indtægtsudligning, hvis formål altså var indenfor visse i loven opstillede rammer at give de tre kommuner rådighed over samme antal skattekrone pr. indbygger, uden at man så på, hvorledes skatteprovenuet blev anvendt i de enkelte kommuner. Samtidig ophævedes erhvervsskattepligten for dem af Frederiksbergs og Gentoftes borgere, som havde erhvervsskatteindtægt i København.

Denne ordning, som det er uhyre vanskeligt at give en meget populær, kortfattet fremstilling af, var resultatet af et omfattende kommissionsarbejde, og der var oprindelig stillet forslag om, at den foreslåede indtægtsudligning skulle suppleres med en udgiftsudligning, begrænset til kommunernes sociale udgifter, således at man skabte mulighed for, at de sociale udgifter pr. indbygger i de tre kommuner blev af samme størrelse. Denne sidste tanke om en udgiftsudligning blev ikke medtaget i det af daværende indenrigsminister, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard for rigsdagen forelagte lovforslag og blev heller ikke optaget i forslaget under behandlingen på rigsdagen.

Udligningsberegningerne bygger altså på kommunernes indtægter, og de foretages på den måde, at man beregner et udgiftstal og et skattetal, først for København-Frederiksberg og derefter for København — som nu er forstærket efter udligningen med Frederiksberg — og Gentofte.

Ved beregningen af skattetallet indgår de forskellige kommunale skatter på ensartet måde for alle tre kommuners vedkommende, idet man, for så vidt angår opholdskommuneskatten, anvender det beregnede provenu af denne ved en udskrivning med 100 pct. af rateskalaens grundbeløb og, for så vidt angår de andre skatter, anvender de i Københavns kommune gældende regler såvel med hensyn til fradrag som med hensyn til skattesatser.

Skattetallet er herefter det således beregnede skatteprovenu i begge kommuner tilsammen divideret med indbyggertallet i disse kommuner. Herved har man fundet, hvad hver skatteyder, eller rettere hvad hver indbyggers skatteevne skulle svare til.

Princippet var så det, at man ved hjælp af en udligning efter skattetallet skulle opnå, at de udligningspligtige kommuner — altså

Frederiksberg og Gentofte — til Københavns kommune kom til at svare sådanne beløb pr. indbygger, at hver af disse kommuner ville få rådighed over samme antal kroner pr. indbygger, hvis skatterne blev udskrevet efter de københavnske regler.

For imidlertid at kunne lade udligningen være afhængig af konjunkturerne, såvel for så vidt angår skatteydernes indtægter, som for så vidt angår de kommunale udgifter, lader man de kommunale udgifter eller rettere et udsnit af disse udgifter være medbestemmende for, i hvilket omfang opholdskommuneskatten skal indgå i de endelige beregninger af udligningstilsvaret.

De udgiftsposter, som man på denne måde tager ud af de kommunale budgetter og regnskaber og lader opmarchere i beregningen som et udgiftstal som et udtryk for kommunernes udgifter — disse udgiftsposter er først og fremmest udgiftsposter, som kommunerne ikke selv har afgørende herredømme over: centraladministrationen, de sociale formål, hospitalsvæsenet, sindssygevæsenet, sundhedsvæsenet og skolevæsenet, og disse udgifter opgøres på ensartet måde, og de samlede udgifter til disse formål divideres med indbyggertallet i kommunerne, hvorved man når frem til udgiftstallet.

Man lader så den procent af rateskalaens grundbeløb, som skal indgå i de endelige beregninger af udligningstilsvaret, variere med såvel skattetal som udgiftstal, idet man selvfølgelig lader procenten stige, hvis skattetallet falder eller udgifterne stiger, og omvendt lader procenten falde, hvis skattetallet stiger eller udgifterne falder. Man har herved villet opnå, at procenten — og dermed det endelige udligningstilsvare — tenderer mod at stige under faldende konjunkturer for kommunen, medens tendensen bliver den modsatte under stigende konjunkturer.

På tidspunktet for ordningens udarbejdelse i midten af 30'erne vidste man, at såvel skattetal som udgiftstal ville blive tilnærmelsesvis 100 kr. Variationerne i skattetal og udgiftstal lod man derefter have indflydelse på den procent, hvormed opholdskommuneskatten skulle indgå i udligningsberegningerne på den måde, at en ændring i skattetal og udgiftstal på 1 kr. skulle medføre en forhøjelse eller nedsættelse af de 100 pct. af rateskalaens grundbeløb med 1 pct.

Denne ordning har nu virket i 13—14 år, og Københavns kommune har ved flere lejligheder givet udtryk for den opfattelse, at den økonomiske udvikling havde medført, at ordningen ikke længere gav tilfredstil-